

"ביבליותרפיה לעבודה עם ילדים ומתבגרים בחינוך ובטיפול" – סילבוס

שפת הביבליותרפיה, שיטת טיפול הנעזרת בתהליכים של קריאה, כתיבה ופיתוח מרחבי היצירה והדמיון, מציעה מגוון רחב של התערבויות ופעילויות המעודדות תקשורת ומחזקות קשר בין-אישי. האפשרות של אנשי מקצוע שונים העובדים עם ילדים ומתבגרים להשפיע על התפתחותם היא עצומה. בין אם המפגש נעשה בחדר הטיפולים, בכיתה, במסגרת חינוך בלתי פורמאלית, באופן אישי או קבוצתי. בעזרת הביבליותרפיה נלמד כיצד ליצור קשר עם הילדים או בני הנוער, כיצד להבין טוב יותר את עולמם הפנימי וכיצד לפתח ולשנות את הסיפור אותו הם מספרים לעצמם ולאחרים.

מטרות הקורס:

- הכרות עם שפת הביבליותרפיה וייחודיותם של תהליכי קריאה וכתיבה.
- פיתוח היכולת להאזין לסיפורו של הילד. או המתבגר. ולזהות בו נקודות מפנה ו"שערי כניסה" לעולם הפנימי.
- העשרת ארגז הכלים ליצירת קשר משמעותי עם ילדים ונוער באמצעות עבודה השלכתית במרחב היצירתי והמטאפורי.
- צמיחה והתפתחות אישית ומקצועית דרך מגוון התנסויות אישיות וקבוצתיות.

היקף הקורס:

קורס שנתי בן 120 שעות. 30 מפגשים לאורך השנה. כל מפגש 4 ש"א. 3 מפגשים יתקיימו בקמפוס בר אילן. שאר המפגשים יתקיימו און ליין. הקורס יתקיים בשני מועדים מקבילים. יש להירשם לקורס הבוקר או קורס הערב. קורס הבוקר הינו בהנחיית אפרת חבושה פלדמן. קורס הערב בהנחיית ד"ר טפת נחמני.

דרכי הוראה:

הקורס כולל לימוד תיאורטי, הצגות מקרה, מפגש עם מגוון רחב של טקסטים והתערבויות. הקורס ילווה בתרגילי כתיבה אישית וחוייתית, התנסויות קבוצתיות, שיתוף ודין. העבודה בקורס תתקיים הן במליאה והן בקבוצות קטנות, תוך שיתוף בחוויות מעולם העבודה ומההתנסויות בשיעורים.

חובות הקורס:

- נוכחות בלפחות 80% מהשיעורים.
- נוכחות פיזית עם מצלמות פתוחות במפגשי האון ליין.
- משלוח קריאה והכנה במהלך הקורס.
- הכנה והצגה של פעילות ביבליותרפויטית אחת במהלך הקורס - בזוג
- עבודת סיום- מועד הגשת העבודה עד חודש ממועד השיעור האחרון ולא יאוחר מכך.

לפגוש אנשים בין השורות

office@ha-mila.org | www.ha-mila.org | 050-5836752

תעודה והכרה:

בעת עמידה בכלל הדרישות תוענק תעודה על סיום קורס " כלים ביבליותרפיים לעבודה עם ילדים ונוער" מטעם היחידה לפיתוח מקצועי בבר אילן והמילה, המרכז הישראלי לביבליותרפיה.

הקורס מוכר למורים בשבתון בהיקף של 4 נ"ז.

הקורס מוכר למורים באופן חדש ואופק למחר במסגרת מסלול לגמול אישי (60 ש"א)

הקורס אינו מכשיר להיות מטפל מוסמך בביבליותרפיה.

מחיר:

עלות הרשמה מוקדמת (עד תאריך 1.9.24) הינה 5,150 ש.ש.

עלות מלאה של הקורס הינה 5,500 ש.ש.

בעת ההרשמה יש לשלם 350 ש.ש כדמי הרשמה (הכלולים בעלות הקורס) על מנת להבטיח את מקומך בקורס.

תשלום הקורס יכול להתבצע בעד 8 תשלומים שווים.

תנאי תשלום

תאריכי המפגשים ואופיים מצוינים בסילבוס.

השיעורים הפרונטליים יתקיימו ככל שיאפשרו תקנות הבריאות והביטחון.

משתתף אשר שילם את מלוא עלות הקורס זכאי לבטל את השתתפותו בקורס, מכל סיבה שהיא ולקבל החזר

מלא לכספו (מלבד קיזוז של דמי ההרשמה) עד 31 ימי עסקים לפני מועד פתיחת הקורס.

במקרה בו תבטל/י השתתפותך בקורס, מכל סיבה שהיא מן ועד 30 ימי עסקים, לפני פתיחת הקורס-

המרכז הישראלי לביבליותרפיה יגבה 50% מדמי הקורס.

במקרה ובו תבטל/י השתתפותך בקורס במהלך השבוע (7 ימים) לפני תחילת הקורס או במהלכו - לא יינתן

החזר כספי וה-מילה - המרכז הישראלי לביבליותרפיה, יגבה את סכום השתתפותך בקורס לרבות דמי

הרישום.

במידה והקורס לא ייפתח במועד המתוכנן יוחזר סכום התשלום המלא עד 14 ימי עסקים מתאריך הפתיחה

המתוכנן.

לפגוש אנשים בין השורות

office@ha-mila.org | www.ha-mila.org | 050-5836752

תאריכי ונושאי השיעורים

קורס בוקר יתקיים בימי שני בשעות 8:30-11:45 (מסומן באות ב)

קורס ערב יתקיים בימי רביעי בשעות 17:00-20:15 (מסומן באות ד)

מס' שעות	סוג	תאריך	נושא	מרצה
4	מקוון	ב 28.10.24 ד 30.10.24	על ביבליותרפיה והדינמיקה של פעולת הקריאה.	גב' אפרת חבושה-פלדמן / ד"ר טפת נחמני
4	מקוון	ב 4.11.24 ד 6.11.24	להתרחק כדי להתקרב - עקרונות מנחים בביבליותרפיה.	גב' אפרת חבושה-פלדמן / ד"ר טפת נחמני
4	מקוון	ב 11.11.24 ד 13.11.24	סיפור וזהות - הגישה הנרטיבית לגיבוש זהות.	גב' אפרת חבושה-פלדמן / ד"ר טפת נחמני
4	מקוון	ב 18.11.24 ד 20.11.24	מסע הגיבור והשתקפותו במבנה הנפשי.	גב' אפרת חבושה-פלדמן / ד"ר טפת נחמני
4	פרונטלי קמפוס בר אילן	ב 25.11.24 ד 27.11.24	היציאה למסע - על מניעים ותהליכי שינוי והתפתחות.	גב' אפרת חבושה-פלדמן / ד"ר טפת נחמני
4	מקוון	ב 2.12.24 ד 4.12.24	הגיבור הספרותי ותפקידו בחיי הילד. <u>הרצאת אורח: "גיבורים מעולם החי" איל איבניצקי</u>	גב' אפרת חבושה-פלדמן / ד"ר טפת נחמני
4	מקוון	ב 9.12.24 ד 11.12.24	דמותו של מורה הדרך.	גב' אפרת חבושה-פלדמן / ד"ר טפת נחמני
4	מקוון	ב 16.12.24 ד 18.12.24	על מה הסיפור, בעצם? - קריאה ביבליותרפית בסיפורים.	גב' אפרת חבושה-פלדמן / ד"ר טפת נחמני
4	מקוון	ב 23.12.24 ד 25.12.24	מה עושים עם סיפורים? - התערבויות ביבליותרפיות עם טקסט - חלק א'	גב' אפרת חבושה-פלדמן / ד"ר טפת נחמני
4	מקוון	ב 6.1.25 ד 8.1.25	מה עושים עם סיפורים? - התערבויות ביבליותרפיות עם טקסט - חלק ב'	גב' אפרת חבושה-פלדמן / ד"ר טפת נחמני
4	מקוון	ב 13.1.25 ד 15.1.25	הסיפור המיטיב.	גב' אפרת חבושה-פלדמן / ד"ר טפת נחמני

לפגוש אנשים בין השורות

גב' אפרת חבושה - פלדמן/ ד"ר טפת נחמני	פיתוח מנטליזציה והעמדה הרפלקטיבית דרך סיפורים.	ב 20.1.25 ד 22.1.25	4	מקוון	12
גב' אפרת חבושה - פלדמן/ ד"ר טפת נחמני	מה עושים עם סיפורים? - התנסות בקבוצות.	ב 27.1.25 ד 29.1.25	4	פרונטלי בר אילן	13
גב' אפרת חבושה - פלדמן/ ד"ר טפת נחמני	משמעותם הנפשית של תהליכי כתיבה - חלק א'.	ב 3.2.25 ד 5.2.25	4	מקוון	14
גב' אפרת חבושה - פלדמן/ ד"ר טפת נחמני	משמעותם הנפשית של תהליכי כתיבה - חלק ב'.	ב 10.2.25 ד 12.2.25	4	מקוון	15
גב' אפרת חבושה - פלדמן/ ד"ר טפת נחמני	הכתיבה היומנית.	ב 24.2.25 ד 26.2.25	4	מקוון	16
גב' אפרת חבושה - פלדמן/ ד"ר טפת נחמני	עבודה עם מטאפורות.	ב 3.3.25 ד 5.3.25	4	מקוון	17
גב' אפרת חבושה - פלדמן/ ד"ר טפת נחמני	מסטורי לסיפור - ביבליותרפיה בעידן דיגיטלי.	ב 10.3.25 ד 12.3.25	4	מקוון	18
גב' אלית וובר	<u>הרצאת אורח</u> : סטוריטלינג ותיאטרון	ב 17.3.25 ד 19.3.25	4	מקוון	19
גב' אפרת חבושה - פלדמן/ ד"ר טפת נחמני	הפלייליסט שלי ואני - ביבליותרפיה ומוזיקה.	ב 24.3.25 ד 26.3.25	4	מקוון	20
גב' אפרת חבושה - פלדמן/ ד"ר טפת נחמני	בין מילים לשתיקה: ביבליותרפיה וטראומה - חלק א'.	ב 31.3.25 ד 2.4.25	4	מקוון	21
מר איל איבניצקי	בין מילים לשתיקה: ביבליותרפיה וטראומה - חלק ב'.	ב 21.4.25 ד 23.4.25	4	מקוון	22
מר שורי חזן	<u>הרצאת אורח</u> : ביבליותרפיה מהמקורות	ב 28.4.25 ד 7.5.25	4	מקוון	23
גב' אפרת חבושה - פלדמן/ ד"ר טפת נחמני	התבגרות, חניכה ומעברים.	ב 5.5.25 ד 14.5.24	4	מקוון	24
גב' אליה מרקוביץ גבעון	<u>הרצאת אורח</u> : הסיפור המשפחתי.	ב 12.5.25 ד 21.5.25	4	מקוון	25

לפגוש אנשים בין השורות

גב' אפרת חבושה - פלדמן/ ד"ר טפת נחמני	סיפור משותף - ביבליותרפיה בקבוצות.	19.5.25 ב 28.5.25 ד	4	מקוון	2 6
גב' אפרת חבושה - פלדמן/ ד"ר טפת נחמני	סיפורו של גוף - מבעים לא מילוליים.	26.5.25 ב 4.6.25 ד	4	מקוון	27
גב' אפרת חבושה - פלדמן/ ד"ר טפת נחמני	טקסטים מלווים לאורך החיים.	9.6.25 ב 11.6.25 ד	4	מקוון	2 8
גב' אפרת חבושה - פלדמן/ ד"ר טפת נחמני	סיכומו של מסע: התבוננות על השנה החולפת, כיוונים, גשרים ושבילים.	16.6.25 ב 18.6.25 ד	4	מקוון	2 9
גב' אפרת חבושה - פלדמן/ ד"ר טפת נחמני	"שלום שלום בלון אדום" - משמעות הפרידה וכיצד להיפרד.	23.6.25 ב 25.6.25 ד	4	פרונטלי קמפוס בר אילן	3 0

אודות המרצים ות:

אפרת חבושה-פלדמן (מובילת קורס בוקר): ביבליותרפיסטית, מרצה, מפתחת ומנחת סדנאות כתיבה וביבליותרפיה. בעלת ניסיון נרחב בעבודה פרטנית וקבוצתית עם ילדים, נוער ומבוגרים. מתמחה בעבודה עם משפחות אומנה, בחינוך המיוחד ובמצבי אבל ואובדן. בעלת קליניקה פרטית בראשל"צ.

ד"ר טפת נחמני (מובילת קורס ערב): ביבליותרפיסטית, מנחת קבוצות, מדריכה ומרצה. בעלת ניסיון בעבודה טיפולית בבריאות הנפש, התפתחות הילד, הורים וילדים בחינוך המיוחד. מדריכה במשרד החינוך. קליניקה פרטית במודיעין.

איל איבינצקי: מנכ"ל ומייסד ה-מילה. ביבליותרפיסט ומטפל רגשי בעזרת בעלי חיים. בעל ניסיון בעבודה עם ילדים, נוער, מבוגרים וקשישים. בעל קליניקה פרטית במושב היוגב.

אליה מרקוביץ-גבעון: ביבליותרפיסטית, מטפלת זוגית ומשפחתית. ניסיון עשיר בטיפול בטיפול דיאדי והדרכות הורים. ניסיון בעבודה קבוצתית ופרטנית עם אסירים, עם מתבגרים ובוגרים. כותבת ועורכת. קליניקה פרטית בחיפה.

שורי חזן: ביבליותרפיסט, משורר ומנחה קבוצות. עובד במשרד החינוך כמטפל בהבעה ויצירה, דוקטורנט באוניברסיטת בר אילן. מתמחה בכוחם הטיפולי של מדרשים. קליניקה פרטית בנחלים.

אלית וובר: ביבליותרפיסטית ומנחת קבוצות. מתמחה בעבודה עם בני הגיל השלישי סביב נושא של אובדן ואבל. בעלת ניסיון בעבודה פרטנית וקבוצתית עם מכורים, מתבגרים ומתמודדי נפש.

מלמדת תיאטרון וסטוריטלינג, כותבת ספרי חיים. בעלת קליניקה פרטית בכרכור.

לפגוש אנשים בין השורות

office@ha-mila.org | www.ha-mila.org | 050-5836752

הקורס "כלים ביבליותרפיים לעבודה עם ילדים ומתבגרים בחינוך ובטיפול" – רשימה ביבליוגרפית

1. איזר, וולפגנג (1975). אי-מוגדרות ותגובתו של הקורא בסיפורת: למבנה-המשיכה של הטקסט הספרותי. הספרות, 21, (עמ' 1) 15 – תדפיס.
2. אליצור, אסתר (1992). ציפורים בראש, פרפרים בבטן וחיות אחרות: שימוש במטאפורות בתהליך הטיפולי. שיחות, כתב-עת ישראלי לפסיכותרפיה, כרך ו' חוברת 2.
3. אליצור, אסתר (2010). לצאת מן הבאר – או: הייקו לארוחת בוקר – המלצה לתראפיסטים. פסיכו-דהרמה, בית הספר לתורת הנפש הבודהיסטית.
<https://www.pdharma.co.il/%D7%94%D7%95%D7%93%D7%A2%D7%94-1/>
4. אמיר, דנה (2013). על היעדר פונקציית העד בנפש. בתוך: תהום שפה (עמ' 98-131). הוצאת מאגנס – האוניברסיטה העברית בירושלים
5. אמיר, דנה (2008). על הלריות של הנפש. הוצאת מאגנס – האוניברסיטה העברית בירושלים.
6. אפשטיין-ינאי, מילי (2016). עובר ושב – "הכול יכול להתפוצץ": שימוש בכלים השלכתיים במרחב הקבוצה. אנליזה ארגונית, גליון מס' 22.
7. באומן, אבי (2018). אינדיבידואציה – הדרך הכללית והמסע הפרטי. המכון הישראלי לפסיכותרפיה יונגיאנית ע"ש אריך נוימן.
8. ברגמן, אליעזר, ויצטום, אליעזר (1987). מכתבים לדמויות משמעותיות. שיחות – כתב-עת ישראלי לפסיכותרפיה, כרך א' חוברת 2.
9. דורי, ניצה (2017). למאפייניו של ז'אנר המסע בספרות ילדים בשנים 1923-2009. ילדות, גליון 2.
10. וייט, מ. ואפטון, ד. (1999). אמצעים סיפוריים למטרות טיפוליות. תל אביב. צ'ריקובר.
11. יונג, ק. (1989) הפרסונה כמגזר מן הנפש הקולקטיבית. בתוך: האני והלא-מודע (עמ' 36-43). הוצאת דביר.
12. כהן, בועז (2018). תלמידים מחפשים משמעות: טיפול נרטיבי בבית הספר. הוצאת פרדס.
13. להד, מ. (1999). מודל החוסן הרב מימדי BASIC-Ph ושימושו ברמת הפרט, הקבוצה והארגון. המרכז לפיתוח משאבי התמודדות, קריית שמונה.
14. לוויין, קייני, לאוב, ברורית (1998). להתמודד עם מפלצות. שיחות, כתב-עת ישראלי לפסיכותרפיה, כרך י"ג, חוברת 1.
15. מונק, מ' (עורכת) (תשס"ג). מסרים גלויים וסמויים בטקסט נרטיבי. תל אביב: מכון מופ"ת.
16. נצר, רות (2011). מסע הגיבור – תהליך התהוות הנפש במיתוס, במעגל החיים ובתרפיה. בן-שמן: הוצאת מודן.
17. ספקטור-מרזל, גבריאלה (2008). הסיפור של הזהות או הזהות של הסיפור. שבילי מחקר, 2008, שנתון מס' 15, תשס"ט 2008, מכון מופ"ת, רשות המחקר.

לפגוש אנשים בין השורות

18. ספקטור-מרזל, ג. (2010). מנגנוני ברירה בטענה של זהות סיפורית. בתוך ל. קסן ומ. קרומר-נבו (עורכות). ניתוח נתונים במחקר איכותני (עמ' 63-96). באר-שבע: הוצאת אוניברסיטת בן-גוריון בנגב.
19. צורן, ר. (2000). הקול השלישי – איכויותיה המרפאות של הספרות ואפשרויות יישומן בדיאלוג הביבליותרפי. ירושלים: כרמל.
20. צורן, ר. (2005). מבוא לביבליותרפיה. בתוך א. אור וד. אמיר (עורכות), בשפה אחרת, תרפיה באמנויות-סיפורי טיפול (233-235). מושב בן-שמן: מודן.
21. צורן, ר. (2013). דיוקן האמן כצילו: מושג הצל ומעשה היצירה ב"הצל" מאת אנדרסן. *Academic Journal of Creative Arts Therapy*, כרך 3 גיליון 1.
22. קמפל, ג'וזף (2012). הגיבור בעל אלף הפנים. תל-אביב: הוצאת בבל.
23. ראופמן, רות (2015). שתי השפות של האדם: מילים וחוויה בטיפול הפסיכודינמי. הוצאת משרד הביטחון, האוניברסיטה המשודרת.
24. רודין, ש', וסצ'רדוטי, י' (2016). "גם אני נאלצתי להתמודד עם החיים 'מוקדם' מדי": מודל להוראה ביבליותרפית של הרומן "כל החיים לפניו" ככלי להכרת עולמם הפנימי של התלמידים ולבחינת מושאי הזדהותם כקוראים. רב גוונים: מחקר ושיח, 2(293-255).
25. רוט, מירב (2017). מה קורה לקורא? התבוננות פסיכואנליטית בקריאת ספרות. ירושלים: הוצאת כרמל.
26. רוטנברג-רוזלר, ב', שינמן, ש' וברמן, ע' (2011). יומני היקר: קתריזיס ונרטיבים של לבדיות ביומני מתבגרות. בין המילים, כתב עת לטיפול בהבעה ויצירה, 5.
27. שרמן, שירלי (2016). המיכל הטקסטואלי. בתוך: שיחות, כתב עת ישראלי לפסיכותרפיה, כרך ל' חוברת 3.
28. Blos, P. (1979). "Second individuation process". In *The Adolescent passage: developmental issues*. pp. 141-170. New York:International press.
29. Pennebaker, J.W. (1997). Writing about emotional experiences as a therapeutic process. *Psychological Science*, 8, 162-166.

